

Joanna Marczakowska-Proczka

Dochody podatkowe gmin w Polsce a ich stabilność fiskalna

Ekonomiczne Problemy Usług nr 118, 225-235

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Joanna Marczakowska-Proczka*

DOCHODY PODATKOWE GMIN W POLSCE A ICH STABILNOŚĆ FISKALNA¹

Streszczenie

W opracowaniu przeprowadzono analizę dochodów podatkowych gmin w latach 2008–2014 i na tej podstawie podjęto próbę odpowiedzi na pytanie, czy można gminom przekazać większą swobodę w zakresie decyzji fiskalnych. Opisano obowiązujące regulacje w zakresie władztwa podatkowego oraz wpływ tych regulacji na kształtowanie dochodów podatkowych gmin.

Słowa kluczowe: wpływy do budżetu, podatek dochodowy, stabilność fiskalna

Wprowadzenie

Samodzielność dochodowa jednostki samorządu terytorialnego oznacza zdolność prowadzenia własnej polityki fiskalnej². Powszechnie przyjmuje się, że organy samorządowe w sposób najbardziej właściwy potrafią dokonywać oceny możliwości podatkowych podmiotów znajdujących się na ich terenie, znają specyfikę swoich obszarów, a zatem mogą kształtować np. podatki lokalne w najbardziej racjonalny sposób. To podejście przemawiałoby za tym, aby przyznać

---

* Joanna Marczakowska-Proczka, dr, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Kolegium Ekonomiczno-Społeczne, e-mail: jprocz@sgh.waw.pl.

Artykuł przygotowany w ramach projektu NCN DEC – 2013/09/B/HS4/03610.

¹ Stabilność fiskalna, dla potrzeb tego artykułu, jest rozumiana jako stały i stabilny dopływ dochodów z tytułu podatków do budżetów gmin.

² M. Kosek-Wojnar, K. Surówka, *Podstawy finansów samorządu terytorialnego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 78.

gminom większą swobodę w zakresie władztwa podatkowego. W literaturze przedmiotu znajduje się wiele opracowań, w których autorzy zastanawiają się, czy takie rozwiązanie nie doprowadziłoby do wystąpienia zjawisk niepożądanych, wręcz zakłócających działanie gmin. Po pierwsze, gminy mogłyby stosować politykę nadmiernego fiskalizmu, co osłabiłoby motywację władz do zwiększania efektywności wydatków na skutek przekonania, że wyższe dochody można uzyskać w drodze dodatkowego opodatkowania mieszkańców. W krótkim okresie mogłoby to przyczynić się do uniknięcia deficytów w lokalnych budżetach, ale stłumiłoby wszelką inicjatywę gospodarczą, co wpłynęłoby na spowolnienie, a nawet uniemożliwiłoby dalszy rozwój. Po drugie, radykalny liberalizm podatkowy także mógłby okazać się szkodliwy³. Oddanie władztwa podatkowego gminom w zakresie podatków, które zasilają przede wszystkim budżet państwa, mogłoby doprowadzić do tego, że w ramach konkurencji o inwestorów gminy prześcigałyby się w obniżaniu podatków, co uniemożliwiłoby realizację zadań wynikających z ustawy.

Wydaje się jednak, że po 25 latach funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce można przekazać gminom większą swobodę w zakresie decyzji fiskalnych. Celem artykułu jest próba zastanowienia się czy gminy w Polsce mogą zwiększyć dochody własne z tytułu podatków oraz czy przekazanie większego władztwa podatkowego na szczebel gminny mogłoby spowodować zwiększenie ryzyka związanego ze stabilnością ich finansów. Do tego celu wykorzystano istniejące w literaturze opracowania i wyniki własnych badań empirycznych.

1. Dochody podatkowe gmin i ich struktura w latach 2008–2014

Głównym celem działalności gmin jest zapewnienie jak najlepszych warunków funkcjonowania społeczności lokalnej zamieszkującej dany obszar. Do realizacji tego celu niezbędne są środki finansowe, których dopływ ma charakter strumieniowy, tzn. cały czas środki wpływają po stronie dochodowej i cały czas wypływają w związku z realizacją wydatków. Rzeczywisty przepływ tych strumieni pieniężnych oznacza, że środki finansowe muszą, w sensie kasowym, znaleźć się w budżecie, bo w przeciwnym razie nie byłoby możliwe wykonywanie

---

³ J. Marczakowska-Proczka, *Podatki samorządowe i udziały w podatkach państwowych w strukturze dochodów własnych gmin w Polsce w latach 2000–2005*, w: *O nowy ład podatkowy*, red. J. Ostaszewski, Wyd. SGH, Warszawa 2007, s. 501.

wydatków⁴. Zatem zapewnienie stałego i stabilnego dopływu środków do budżetu gmin pozwala im realizować zadania publiczne.

W procesie oceny działalności gmin istotną staje się analiza struktury dochodów budżetowych tych jednostek.

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jest miernikiem rzeczywistej decentralizacji finansów publicznych. Dochody własne to ta część dochodów, o których gmina w znacznym stopniu może decydować samodzielnie. W analizowanym okresie dochody własne gmin stanowiły od 44,7% w roku 2010 do 49,3% w latach 2008 i 2014 całkowitych dochodów gmin, jest to udział zdecydowanie mniejszy niż osiągnięty w krajach legitymujących się dużym zakresem decentralizacji finansów publicznych. Najwyższy wzrost dochodów ogółem gminy uzyskały w roku 2010, kiedy to dochody w stosunku do roku 2009 wzrosły o 7,4 mld zł, jednak w tym samym czasie dochody własne wzrosły tylko o 2,3 mld zł. Bardzo wyraźnie w 2009 roku spadły wpływy gmin z tytułu udziału we wpływach z podatku PIT oraz CIT.

Tabela 1

Wielkość i struktura dochodów gmin w latach 2008–2014

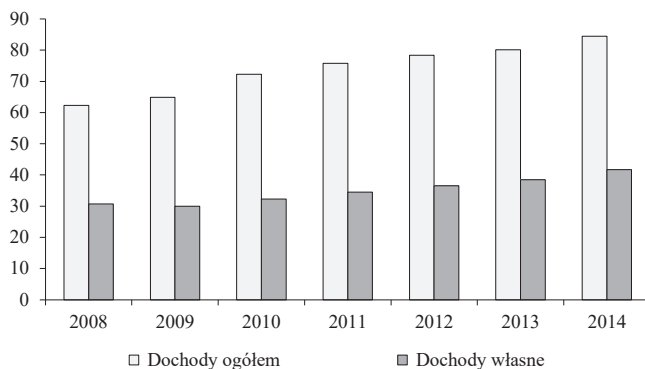
Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
mld zł							
Dochody ogółem	62,3	64,9	72,3	75,8	78,4	80,1	84,5
Dochody własne	30,7	30,0	32,3	34,5	36,5	38,5	41,7
%							
Dochody ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dochody własne	49,3	46,2	44,7	45,5	46,6	48,1	49,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rady Ministrów z wykonania budżetu państwa za lata 2008–2014.

Udział dochodów własnych w ogólnych dochodach w analizowanym okresie nie przekroczył 50%, co świadczy o małym zakresie decentralizacji w zarządzaniu państwem.

Dochody własne gmin dzielą się na pięć grup: są to udziały w podatkach państwowych, podatki samorządowe, opłaty skarbowe, eksploatacyjna i targowa, dochody z majątku i pozostałe dochody.

⁴ H. Kuzińska, *Finanse publiczne*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego, Warszawa 2001, s. 69.

Rysunek 1. Dochody gmin w Polsce w latach 2008–2014 (mld zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań Rady Ministrów z wykonania budżetu państwa za lata 2008–2014.

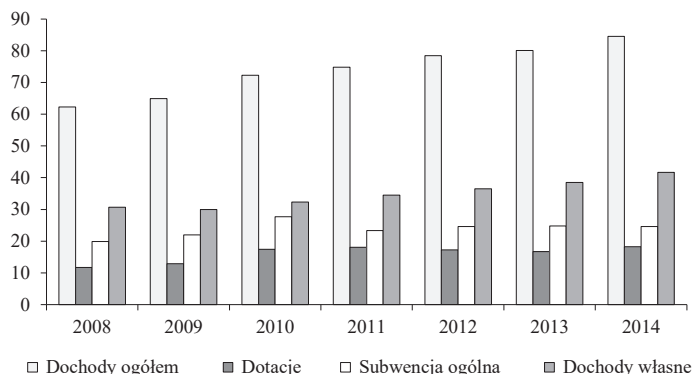
Tabela 2

Dochody gmin w latach 2008–2014 według źródeł pochodzenia (mld zł)

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dochody ogółem	62,30	64,9	72,3	75,8	78,4	80,1	84,5
Dochody własne	30,70	30,00	32,30	34,50	36,50	38,50	41,70
w tym:							
Udział w podatku CIT	0,70	0,70	0,70	0,80	0,80	0,70	0,70
Udział w podatku PIT	10,60	9,90	10,10	11,30	12,10	12,80	14,00
Podatek rolny	1,20	1,20	1,00	1,00	1,50	1,60	1,60
Podatek od nieruchomości	8,00	8,50	9,10	9,80	10,60	11,30	11,80
Podatek leśny	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Podatek od środków transportowych	0,50	0,50	0,60	0,60	0,60	0,60	0,70
Karta podatkowa	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04
Podatek od spadków i darowizn	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Podatek od czynności cywilnoprawnych	0,90	0,70	0,80	0,80	0,70	0,70	0,80
Opłata skarbową	0,30	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Opłata eksploatacyjna	0,20	0,20	0,20	0,30	0,20	0,30	0,30
Opłata targowa	0,10	0,20	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Dochody z majątku	2,70	2,40	2,60	2,60	2,70	2,80	2,80
Pozostałe dochody	4,90	5,20	6,60	6,60	6,50	6,90	8,30
Dotacje ogółem	11,70	12,90	17,40	18,10	17,20	16,70	18,20
Subwencja ogólna	19,90	22,00	22,70	23,30	24,60	24,80	24,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rady Ministrów z wykonania budżetu państwa za lata 2008–2014.

W dochodach własnych gmin dominują wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, które stanowiły w analizowanym okresie ok. 33%. Wyraźnie także widać wzrost wpływów z tytułu podatku od nieruchomości z 8 mld zł w roku 2008 do 11,8 mld zł w roku 2014. Wpływy z pozostałych dochodów wzrosły w okresie 2008–2014 o 3,4 mld zł.

Rysunek 2. Dochody gmin w latach 2008–2014 według źródeł pochodzenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rady Ministrów z wykonania budżetu państwa za lata 2008–2014.

W stosunku do udziałów w podatkach państwowych: podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) i podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) gminy nie dysponują żadnym zakresem władztwa podatkowego, a udział ten jest ustalony na mocy ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁵. Wpływy te zaliczamy do dochodów własnych, ale nie zależą one od polityki władz lokalnych – ich wysokość zależy od wskaźników ustalanych przez ustawodawcę. Obserwując znaczenie wpływów z pozostałych podatków dla gospodarek gmin, można zauważyć, że była i jest to licząca się pozycja w dochodach własnych. Jedne podatki, jak podatek od nieruchomości i podatek rolny, miały duży wpływ na kształtowanie się dochodów własnych. Udział pozostałych podatków nie przekraczał od 2% do 6% wszystkich wpływów podatkowych.

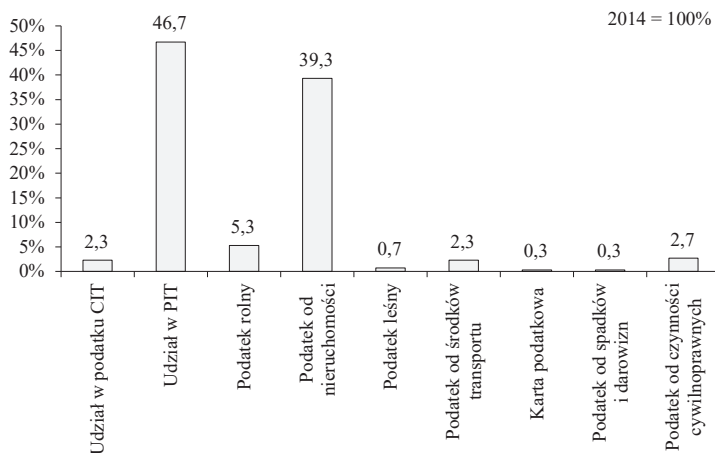
⁵ Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dn. 13 listopada 2003 r., DzU z 2003 r., nr 203, poz. 1966, art. 4 pkt 2 i 3 oraz art. 89.

Tabela 3

Dochody podatkowe gmin w latach 2008–2014 (mld zł)

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dochody ogółem	62,30	64,90	72,30	75,80	78,40	80,10	84,50
Dochody własne	30,70	30,00	32,30	34,50	36,50	38,50	41,70
w tym podatkowe:	22,50	21,80	22,60	24,70	26,80	28,20	30,00
Udział w podatku CIT	0,70	0,70	0,70	0,80	0,80	0,70	0,70
Udział w podatku PIT	10,60	9,90	10,10	11,30	12,10	12,80	14,00
Podatek rolny	1,20	1,20	1,00	1,00	1,50	1,60	1,60
Podatek od nieruchomości	8,00	8,50	9,10	9,80	10,60	11,30	11,80
Podatek leśny	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Podatek od środków transportowych	0,50	0,50	0,60	0,60	0,60	0,60	0,70
Karta podatkowa	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04
Podatek od spadków i darowizn	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Podatek od czynności cywilnoprawnych	0,90	0,70	0,80	0,80	0,70	0,70	0,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rady Ministrów z wykonania budżetu państwa za lata 2008–2014.

Rysunek 3. Struktura dochodów podatkowych gmin w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rady Ministrów z wykonania budżetu państwa za lata 2008–2014.

Struktura dochodów podatkowych gmin w 2014 roku wskazuje, że udziały w podatku CIT i PIT stanowią 49% dochodów podatkowych, podatek rolny 5,3%, podatek od nieruchomości 39,3% – co stanowi łącznie 93,6% tych dochodów. W analizowanym okresie występowały znaczne straty dochodów z tytułu

podatków od nieruchomości, podatku od środków transportu, podatku rolnego i leśnego, które wynikały z obniżania przez rady gmin górnych stawek, stosowania ulg i zwolnień oraz potrąceń. Na przykładzie danych za rok 2013 zostanie pokazana kwota utraconych dochodów z wymienionych czterech podatków.

Tabela 4

Utracone dochody gmin z czterech podatków w 2013 roku

Wyszczególnienie	zł	%
Dochody ogółem	79 870 182 301,86	
Dochody własne	38 424 224 476,95	
Dochody z podatku od nieruchomości	11 305 617 482,35	100,0
Kwota utraconych dochodów	2 679 140 513,57	23,7
w tym:		
Obniżenie górnych stawek	2 031 691 666,52	
Ulg i zwolnienia	642 002 076,27	
Potrącenia	5 446 770,78	
Dochody z podatku od środków transportowych	683 382 418,75	100,0
Kwota utraconych dochodów	439 654 997,16	64,3
w tym:		
Obniżenie górnych stawek	436 194 081,15	
Ulg i zwolnienia	3 433 734,65	
Potrącenia	27 181,36	
Dochody z podatku rolnego	1 634 452 210,23	100,0
Kwota utraconych dochodów	652 460 834,47	39,9
w tym:		
Obniżenie górnych stawek	649 679 767,56	
Ulg i zwolnienia	2 766 688,41	
Potrącenia	14 378,55	
Dochody z podatku leśnego	225 089 642,67	100,0
Kwota utraconych dochodów	5 093 320,05	2,3
w tym:		
Obniżenie górnych stawek	1 632 304,04	
Ulg i zwolnienia	3 433 734,65	
Potrącenia	27 181,36	

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Rady Ministrów z wykonania budżetu państwa za lata 2008–2014.

Jak wynika z danych w tabeli 4, gminy w znacznym stopniu wykorzystały możliwość zmniejszenia efektywnego opodatkowania podatkiem od nieruchomości, rolnym, leśnym i od środków transportowych. Kwestie stawek, podmiotu i przedmiotu opodatkowania oraz ustawowych ulg i zwolnień uregulowane są w ustawach określających odpowiedni podatek. Gminy mogą obniżać cenę żyta czy metra sześciennego drewna przyjmowaną jako podstawa obliczania

wysokości zobowiązania z tytułu podatku rolnego czy leśnego. W roku 2013 gminy z tytułu obniżenia stawek w podatku rolnym i leśnym utraciły wpływy w wysokości 651,3 mln zł. Łączna kwota utraconych dochodów z czterech podatków wyniosła w 2013 roku 3,8 mld zł, co stanowiło 4,8% dochodów gmin ogółem i 9,9% dochodów własnych.

Gminy w dużym stopniu wykorzystują dochody z podatku od nieruchomości i wydaje się, że tę podstawę opodatkowania należałoby rozszerzyć o dodatkowe elementy, np. rozszerzyć grupę podatników opłacających to zobowiązanie. Równocześnie powinna być zlikwidowana konkurencja wewnątrzpodatkowa między podatkiem od nieruchomości, rolnym i leśnym, gdzie decyzje urzędnika administracji podatkowej decyduje o rodzaju opłacanego podatku.

Problem opodatkowania nieruchomości w Polsce od wielu lat budzi duże zainteresowanie i jednocześnie wiele kontrowersji. Koncepcja związania go z wartością nieruchomości, tzw. podatek katastralny, dałaby pewny i stabilny dochód dla JST. Mimo podejmowania prób legislacyjnych i zaangażowania wielu osób i instytucji w stworzenie nowego sposobu opodatkowania nieruchomości w Polsce nic nie wskazuje na to, że zostanie wprowadzony podatek katastralny. W czerwcu 2015 roku Minister Finansów poinformował, że aktualnie nie ma planów wprowadzenia podatku katastralnego.

Jest rzeczą bezsporną, że gminy powinny dysponować licznymi, a głównie wydajnymi, zagwarantowanymi prawnie stabilnymi źródłami dochodów. Jest to szczególnie ważne, ponieważ wyraźnie widać tendencję do rozszerzania katalogu zadań własnych gmin o nowe zadania realizowane dotychczas przez organy administracji rządowej. Niestety nie wynika to z dążenia do wzrostu kompetencji i autorytetu władz samorządowych, ale z trudnej sytuacji budżetu państwa i chęci przerzucania wielu wydatków na gminy.

2. Władztwo podatkowe gmin a stabilność fiskalna gmin

Spowolnienie gospodarcze jako skutek ostatniego kryzysu nie pozostaje bez wpływu na wzrost wydatków gmin przy zmniejszających się dochodach. Powoduje to wzrost deficytów w budżetach gmin oraz zwiększanie się ich zadłużenia. Taka sytuacja powoduje konieczność spojrzenia na stabilność fiskalną gmin – nie tylko z punktu widzenia uzyskania bezpiecznego pułapu zadłużenia⁶, ale dotyczy to także stabilności finansowej gmin w zakresie realizacji rozwoju

---

⁶ Bezpieczny pułap zadłużenia rozumiany jako zapewnienie możliwości jego obsługi.

lokalnego czy nieobniżania poziomu usług dla społeczności lokalnej. Chodzi o to, aby zapewnienie stabilności finansowej gminy nie odbywało się kosztem ograniczania rozwoju lokalnego.

Istotne znaczenie w tej kwestii ma zapewnienie stałego i stabilnego dopływu dochodów podatkowych do budżetów gmin i pytanie, czy zwiększenie władztwa podatkowego dla JST, w tym szczególnie dla gmin, poprawiłoby ich sytuację finansową.

W artykułe 168 Konstytucji RP gminom przekazano uprawnienia w zakresie kształtowania obciążeń podatkowych i z tytułu różnych opłat. Dotyczy to również możliwości wprowadzenia na terytorium jednostki samorządu terytorialnego konkretnej daniny przewidzianej przez ustawę. Określone w ten sposób władztwo podatkowe gmin obejmuje m.in. zwolnienia przedmiotowe i podmiotowe, stawki podatkowe, ulgi podatkowe i potrącenia. Warto zauważyć, że władztwo podatkowe dotyczy tylko podatków pobieranych bezpośrednio przez gminy (podatek od nieruchomości, rolny, leśny, od środków transportowych). Wpływy z podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych i podatek dochodowy opłacany w ramach karty podatkowej wprawdzie zasilają budżet gminy, ale są pobierane przez organy centralnej administracji podatkowej. Zatem gmina nie ma samodzielności w zakresie poboru, wymiaru, kontroli czy egzekucji z tytułu tych podatków. Uprawnienia w zakresie władztwa podatkowego są dość powszechnie wykorzystywane przez gminy, a przeprowadzona powyżej analiza kwot utraconych dochodów gmin z czterech podatków w 2013 roku potwierdza ten fakt. Wydawałoby się, że takie postępowanie może spowodować niestabilność w finansach gmin, ale należy pamiętać, że podatki nie pełnią tylko funkcji fiskalnej, a decyzje podejmowane przez rady gmin są gruntownie przemyślane. Rzeczywiście w krótkim okresie może to skutkować np. zwiększeniem zadłużenia, ale w długim – środki pozostawione u podatników (np. w wyniku obniżki stawki) mogą wpłynąć na rozwój gminy, a w konsekwencji na wzrost dochodów w przyszłości.

W odniesieniu do dochodów podatkowych z tytułu udziałów w podatkach centralnych, które stanowią największe wpływy do budżetów gmin, wydaje się konieczne zwiększenie kompetencji w zakresie kształtowania tych wpływów. Można zauważyć także, że udziały w podatkach centralnych nie stanowią dla gminy optymalnego źródła dochodów z punktu widzenia stabilnego źródła finansowania jej zadań, ponieważ ich wysokość zależy w dużej mierze od koniunktury gospodarczej. Wyraźny spadek tych wpływów widać w latach 2009 i 2010.

Jak już wspomniano, gmina może także, np. w drodze referendum, ustanawiać podatki lokalne, tzw. samoopodatkowanie mieszkańców.

Podsumowanie

Wielu ekonomistów zwraca uwagę, że zwiększanie samodzielności dochodowej samorządu terytorialnego może spowodować m.in. zbyt ni fiskalizm JST czy znaczące dysproporcje w poziomie dochodów pomiędzy JST. W pierwszym przypadku istnieje obawa, że organy samorządowe mogą wykazywać zbyt dużą ekspansję w zakresie pozyskiwania dochodów z podatków i opłat lokalnych. Co w konsekwencji mogłoby doprowadzić do zmniejszenia aktywności gospodarczej na danym obszarze i negatywnych tego konsekwencji (m.in. odpływ kapitału do innych regionów kraju bądź za granicę). Istnieje również niebezpieczeństwo polegające na redukcji dochodów budżetowych JST w wyniku zaniżania stawek podatkowych, nadmiernego stosowania ulg i zwolnień, niekiedy w niezasadzonych przypadkach.

Wydaje się, że dotychczasowe doświadczenia wskazują, że większość rad gmin podejmuje w zakresie dochodów podatkowych (w ramach uzyskanego władztwa podatkowego) racjonalne decyzje. Ponieważ gminy są odpowiedzialne za świadczenie większości usług publicznych, muszą mieć większą niż dotychczas autonomię w ustalaniu stawek podatków lokalnych – nie tylko obniżania, ale i podwyższania stawek – oraz pośredni wpływ na stawki w podatkach centralnych. Obecnie w Polsce zwraca się uwagę na konieczność obniżenia stawek w podatku CIT i PIT, ale nie podejmuje się równoległej dyskusji, jak takie rozwiązanie wpłynie na wielkość udziałów w tych podatkach dla JST, a zatem na ich dochody własne.

Jeżeli zaś chodzi o możliwość nadmiernego wzrostu dochodów podatkowych w wyniku zwiększania władztwa podatkowego i pojawienia się dysproporcji w poziomie dochodów pomiędzy poszczególnymi samorządami lokalnymi, to takie ryzyko niwelują działania wyrównawcze państwa w sferze kształtowania dochodów samorządów terytorialnych poprzez określone transfery z budżetu państwa. Dążenie do pełnej decentralizacji także w sferze finansowej oznacza, że zarówno odpowiedzialność za realizację zadań, jak i podejmowanie decyzji powinno być zlokalizowane blisko ludzi, których one dotyczą.

Literatura

- Będziszak M., *Władztwo podatkowe i dochody gmin w sytuacji spowolnienia gospodarczego*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 646, Szczecin 2010.
- Kosek-Wojnar M., Surówka K., *Podstawy finansów samorządu terytorialnego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- Kuzińska H., *Finanse publiczne*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego, Warszawa 2001.
- Marczakowska-Proczka J., *Podatki samorządowe i udziały w podatkach państwowych w strukturze dochodów własnych gmin w Polsce w latach 2000–2005*, w: *O nowy ład podatkowy*, red. J. Ostaszewski, Wyd. SGH, Warszawa 2007.
- Sprawozdania Rady Ministrów z wykonania budżetu państwa za lata 2008–2014, Ministerstwo Finansów.
- Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych z dn. 12 stycznia 1991 r., DzU nr 9, poz. 31, z późn. zm.
- Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dn. 13 listopada 2003 r., DzU z 2003 r., nr 203, poz. 1966, z późn. zm.

TAX REVENUES OF COMMUNITIES IN POLAND AND THEIR FISCAL STABILITY

Summary

The study analyzed tax revenues of municipalities during the years 2008–2014 and on this basis attempts to answer the question, if we can give municipalities more freedom of fiscal decisions. There are also described the existing regulations in the field of taxation power and impact of the regulations on the formation of municipal tax revenue.

Keywords: revenue, income tax, fiscal stability

Translated by Joanna Marczakowska-Proczka